

Drukbezocht EnergiekEvent:

Actuele doorkijk naar besparen en fossielvrij

Het was volle bak op het eerste fysieke EnergiekEvent sinds drie jaar, waarvoor Delphy IC en Wageningen UR hun deuren in Bleiswijk openden. De themamiddag op dinsdag 17 mei trok het maximale aantal van 200 bezoekers, waaronder tientallen telers.

Zij kregen een gevarieerd menu voorgeschoteld van inleidingen, workshops over besparingsopties en alternatieve energie- en CO₂-bronnen, en een rondgang langs proeven waarin fossielvrij telen de rode draad vormt.

“Het was een doorslaand succes”, zegt organisator Dennis Medema van Glastuinbouw Nederland, die aan het einde van het plenaire deel terugblikte op de resultaten van het kennis- en innovatieprogramma Kas als Energiebron, dat ruim vijftien jaar geleden van start ging. De kick-off van het langverwachte event werd echter verzorgd door voorzitter Adri Bom-Lemstra van Glastuinbouw Nederland en MT-lid Inge Lardinois van de directie Plantaardige Agroketens van het Ministerie van LNV. Gastheer Eric Poot van Wageningen University & Reserach, business unit glastuinbouw, vroeg hen onder andere naar de impact van de recente energiecrisis op de sector. Hoe raakt dit de bedrij-

ven en de voortgang van energietransitie?

Zorgen

“We zien al enige tijd dat die stagneert, mede door eerdere beleidsmaatregelen die de glastuinbouw hard hebben getroffen”, antwoordde Bom-Lemstra. “De sterk gestegen energieprijzen maken het nu extra lastig om te investeren in verdere verduurzaming. De kosten zijn op alle fronten sterk gestegen en kunnen onvoldoende worden doorberekend in de verkoopprijzen. De meeste bedrijven nu in op het vermogen. Het maakt eens te meer duidelijk dat het goed is om zo snel mogelijk van het gas af te gaan.”

Overheid

Tegelijkertijd stelde de tuinbouwvoorzitter vast dat de sector dat onmogelijk op eigen houtje kan bolwerken. Er moet nog van alles gebeuren om alternatieve bronnen voor energie en CO₂ te ontsluiten en deze op betaalbare wijze breed beschikbaar te stellen. Warmtenetten voor restwarmte en geothermie bijvoorbeeld vergen een zeer lange voorbereiding en het elektriciteitsnet is in grote delen van Nederland volstrekt niet toereikend om de gewenste elektrificatie te faciliteren. “Dat

baart ons grote zorgen en die delen we zowel met LNV als met andere departementen die betrokken zijn bij de transitie.”

Kamerbrief

Lardinois gaf namens LNV aan de zorgen te delen. Ze zijn ook verwoord in de brief aan de Tweede Kamer van 22 april. In de brief wordt een samenhangend pakket aan maatregelen benoemd, gericht op verdere verduurzaming van de glastuinbouw en versnelling van de energietransitie om de klimaatdoelen te halen.

“De brief geeft een goed overzicht van de stand van zaken. In de loop van het jaar volgt verdere uitwerking en concretisering”, geeft het MT-lid aan. Zij ziet dat de sector volop inzet op energiebesparing. “Er is veel belangstelling voor de EG-subsidieregeling. Dat is een goed teken, want inzet op energiebesparing is hard nodig.” Ook waardeert Lardinois de regionale initiatieven die van de grond zijn gekomen, mede op initiatief van de sector. “Als deze initiatieven opgeschaald kunnen worden, kan significante CO₂-reductie worden bereikt. Dat is nodig om de ambitieuze doelen te bereiken. Daar moeten we gezamenlijk de schouders onder zetten. Het programma

Eric Poot interviewt Inge Lardinois. Adri Bom-Lemstra kijkt toe. (FOTO: PR)

Kas als Energiebron is een mooi voorbeeld dat we dat kunnen.”

Kas als Energiebron

Dat commitment is onder andere zichtbaar in het kennis- en innovatieprogramma Kas als Energiebron (KaE), dat 15 jaar geleden is opgezet door (de rechtsvoorganger van) Glastuinbouw Nederland en het ministerie van LNV. “Telers vragen mij met eni-

ge regelmaat wat KaE nu heeft opgeleverd”, zei Dennis Medema aan het begin van zijn betoog. “Logisch, want er gaat veel geld in om – ook van telers – en het is zowel in omvang als tijdsduur volstrekt uniek. Mijn antwoord is altijd dat het sowieso veel meer heeft opgeleverd dan het gekost heeft.”

De energiespecialist van Glastuinbouw Nederland onderbouwde zijn stelling met

een overzicht van de vele verdiensten van het programma, zoals diverse fiscale voordelen en subsidies voor individuele investeringen, een stevige overheidsbijdrage aan energie-gerelateerd onderzoek, heel veel nieuwe kennis over alternatieve energie- en CO₂-bronnen (geothermie, biomassa, CO₂-winning) en actieve ondersteuning van gebiedsontwikkeling en regionale initiatieven.

Kinderen krijgen prentenboek over voeding

In samenwerking met Koppert Cress krijgen alle basisscholen in het Westland en Midden-Delfland een prentenboek cadeau waarin kinderen de do's & don'ts van gezonde voeding wordt bijgebracht. Het prentenboek vertelt kinderen waarom vitamines belangrijk zijn.

Studio Groot staat, al vanaf de jongste kindertijd, voor gezonde voeding en is opgericht door basisschool docente Jennifer Aalbrecht en grafisch designer Sheila Wassink. “Wij kiezen voor ‘bewuste’ producten. Bewuste prentenboeken vertellen een leuk verhaal, maar bevatten ook een boodschap. Dit kan gaan over het maken van bewuste keuzes en/of bewustwording van hoe iets werkt. ‘Bram en de Toverspiegel’ is het eerste prentenboek in deze serie. Met behulp van dit verhaal, streven wij naar een toekomst met allemaal gezonde kinderen!”

De doelstelling om kinderen gezonder te laten eten ligt ook Rob Baan, CEO van Koppert Cress, na aan het hart. Rob:

Jennifer Aalbrecht (links), Sheila Wassink en Rob Baan met de boeken. (FOTO: STUDIO GROOT)

“Het smaakpallet van een kind is nog volop in ontwikkeling en daarom is het belangrijk om te wennen aan verschillende groenten, smaken en texturen. Het opdoen van deze ervaring is cruciaal om kinderen te leren hoe ze gevarieerd en gezond kunnen eten. Onbekende dingen proeven, met de handen eten en zelf met planten bezig zijn in bijvoorbeeld een moestuintje zijn ideale manieren om dit te doen. De trots die een kind voelt als ze hun eerste radijsje hebben geteeld

is ongeëvenaard. Dit lespakket maakt het docenten makkelijker en toegankelijker om deze ervaringen op scholen aan te bieden.”

De scholen kunnen het boek in mei op de deurmat verwachten. Het boek is gemaakt van 100% gerecycled papier en wordt verzonden in een envelop zonder plastic, gemaakt van gerecycled materiaal en voorzien van een (100% gerecycled) flyer met daarop de benodigde informatie over het initiatief.

‘Hollands trots staat voor enorme uitdagingen’

De innovatieve glastuinbouw staat momenteel onder grote druk door stijgende energieprijzen, arbeidstekorten en strengere eisen voor gewasbeschermingsmiddelen. Dit leidt tot nijpende situaties. Maar dit Hollands trots heeft ook een sleutelpositie om de energietransitie in Nederland te realiseren. Dat is de conclusie van het bezoek van Adri Bom-Lemstra, voorzitter Glastuinbouw Nederland, afgelopen vrijdag 19 mei samen met VNO-NCW-voorzitter Ingrid Thijssen aan orchidee- en tomatenteler Jack Groenewegen in Honselersdijk.

Door de aanwezigen werd voornamelijk gesproken over het feit dat telers al lange tijd worden geconfronteerd met excessieve energieprijzen, waardoor veel van hen in liquiditeitsproblemen zitten. De positie van de Nederlandse glastuinbouw staat daarmee op het spel. Samen met VNO-NCW wil Glastuinbouw Nederland de mogelijkheden voor steun vanuit het Rijk op de korte termijn onderzoeken, bijvoorbeeld via het EU-steunpakket, bereikbare SDE of de GLB-crisisreserve.

Tijdens het bezoek werd echter ook duidelijk dat de glastuinbouw een cruciale rol speelt

om de energietransitie te realiseren. Aard- en restwarmte wordt bijvoorbeeld de hele dag geproduceerd, wat een continu warmteaanbod betekent. De vraag – met name vanuit huishoudens – is niet de hele dag door gelijk, deze is vooral ‘s ochtends en ‘s avonds groot. Glastuinbouwbedrijven hebben de capaciteit om deze warmte overdag en ‘s nachts op te vangen om deze ‘s ochtends en ‘s avonds weer aan de Nederlandse burger te leveren. Zo ontlasten telers het warmtenet en maken we in Nederland optimaal gebruik van de beschikbare duurzame warmte.

Santen & Gasille. Makelaars en adviseurs met verstand van heel veel zaken.

U wilt een agrarisch bedrijf kopen of verkopen. Of een ander landelijk object. Als mkb'er zoekt u een nieuwe locatie voor uw bedrijf. Uw tuinbouwbedrijf kan een financiële injectie gebruiken. Of u heeft geld achter de hand en u zoekt een belegging. Verschillende situaties, één makelaar en adviseur: Santen & Gasille. Gespecialiseerd als we zijn combineren we expertise van glastuinbouw, finance en bedrijfshuisvesting onder één dak. Met medewerkers die experts zijn in hun vak en u van A tot Z begeleiden. Benieuwd wat we met onze kennis van zaken voor u kunnen doen? Neem vrijblijvend contact op.

Uw partner in glastuinbouw en vastgoed

SANTEN & GASILLE
MAKELAARS & ADVISEURS

Oude Liernmolenweg 3, 2678 MN De Lier
0174 - 511 300 • bedrijven@santen-gasille.nl
www.santen-gasillebedrijven.nl

Meldpunt misstanden Glastuinbouw
E: info@glastuinbouwwestland.nl, T: 06 10 35 83 91 (Jacco Vooijs)

Advertentieverkoop via West Media, tel. 0174 - 62 42 12
of advertentie.hhw@uitgeverijwestmedia.nl

Deze pagina valt onder redactionele verantwoordelijkheid van Glastuinbouw Westland.
www.glastuinbouwwestland.nl
info@glastuinbouwwestland.nl